

22-04-2025 Recordpoging woelmuizen pluizen

Recordpoging woelmuizen pluizen in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam

Op dinsdag 22 april vond er een bijzondere activiteit plaats in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam. Onder leiding van Jan Alewijn Dijkhuizen van zoogdierwerkgroep Hollandse Delta werd deelgenomen aan een landelijke recordpoging woelmuizen pluizen. Deze activiteit maakt onderdeel uit van het Jaar van de Woelmuis 2025, een initiatief van de Zoogdierverseniging.

Het Jaar van de Woelmuis

De Zoogdierverseniging heeft 2025 uitgeroepen tot het Jaar van de Woelmuis om meer aandacht te vestigen op deze vaak over het hoofd geziene diergroep. Hoewel er niet zoiets bestaat als 'de woelmuis', leven er in Nederland wel vijf verschillende soorten woelmuizen. Deze variëren van zeer algemene soorten zoals de veldmuis tot de uiterst zeldzame noordse woelmuis.

Door het jaar heen organiseert de Zoogdierverseniging, samen met partners, diverse pluisavonden waarbij gezamenlijk braakballen worden onderzocht. Deze methode blijkt zeer effectief om te achterhalen welke woelmuizen in een bepaald gebied voorkomen.

De pluisavond in Rotterdam

Jan Alewijn Dijkhuizen opende de avond met een informatieve inleiding over het herkennen van verschillende woelmuissoorten. Hij legde uit hoe je aan de hand van schedeltjes, kaken en andere botjes uit braakballen kunt bepalen welke soorten er in een gebied leven. Na deze theoretische voorbereiding gingen de deelnemers praktisch aan de slag met het onderzoeken van echte kerkuilbraakballen.

Het uitpluizen van braakballen is een fascinerende bezigheid. Kerkuilen en andere roofvogels slikken hun prooi in zijn geheel door, maar kunnen de onverteerbare delen zoals botjes, haar en veren niet verteren. Deze worden later als compacte braakballen uitgebraakt, die een schat aan informatie bevatten over de lokale fauna.

Woelmuizen een diverse groep aan muizen soorten

Woelmuizen behoren tot de onderfamilie Arvicolinae binnen de familie Cricetidae. Ze zijn verwant aan lemmingen en hamsters, maar hebben enkele onderscheidende kenmerken. Hun lichaam is steviger gebouwd, ze hebben een langere, behaarde staart, een rondere kop en kleinere ogen en oren dan hun verwanten.

Deze dieren zijn aangepast aan het leven op en onder de grond. Hun korte, behaarde staart en korte poten maken ze geschikt voor het graven van tunnels. De achterpoten hebben vijf tenen, terwijl de voorpoten vier of vijf tenen hebben. Opvallend is hun stompe snuit, die ideaal is voor het graven.

Een bijzonder kenmerk van woelmuizen zijn de ingewikkelde patronen van tandbeen en glazuur op hun kiezen. Deze aanpassing stelt ze in staat om taai voedsel zoals grassen efficiënt te verwerken. In tegenstelling tot hamsters en slaapmuizen houden woelmuizen geen winterslaap en blijven het hele jaar door actief.

Nederlandse woelmuizen

In Nederland komen zeven soorten woelmuizen voor, elk met hun eigen voorkeuren en verspreiding:

Algemene soorten:

Veldmuis: komt voor in bijna alle open terreinen en heeft een voorkeur voor korte vegetatie

Rosse woelmuis: houdt van gebieden met wisselende vegetatie en struiken

Aardmuis: prefereert open terreinen met langere grassen

Muskusrat: een geïntroduceerde soort die bijna overal voorkomt

Woelrat: leeft rond wateren en oeverzones

Zeldzame soorten:

Ondergrondse woelmuis: komt alleen voor in enkele gebieden in Limburg en Noord-Brabant
Noordse woelmuis: zeer zeldzaam, alleen langs enkele kustgebieden

Wetenschappelijke waarde

Het onderzoek naar woelmuizen door middel van braakballen levert waardevolle informatie op over de biodiversiteit in verschillende gebieden. Door de verspreiding en aantallen van deze kleine zoogdieren in kaart te brengen, krijgen onderzoekers inzicht in de gezondheid van ecosystemen en kunnen ze veranderingen in de tijd monitoren.

De recordpoging woelmuizen pluizen draagt bij aan een groter wetenschappelijk doel: het verzamelen van gestandaardiseerde gegevens over de verspreiding van woelmuizen in Nederland. Deze informatie is cruciaal voor natuurbeheer en beschermingsmaatregelen.

Foto: Jan Alewijn Dijkhuizen 22-014-2025, **Recordpoging woelmuizen pluizen**

De landelijke zoogdiervereniging verzamelt uit heel Nederland partijen braakballen die aan belangstellenden worden verstrekt om uit te pluizen. Zo plozen we deze avond braakballen uit **Hurwenen**.

Deze partij bleek 250 prooidieren te bevatten verdeeld over 6 soorten, niet spectaculair maar het levert altijd informatie over de verspreiding van kleine zoogdieren op, de veldmuis werd het meest gevonden: 153

46 huisspitsmuizen

26 bosspitsmuizen

20 bosmuizen

3 aardmuizen en

2 bruine ratten

Om dit resultaat te bereiken werden 52 braakballen geplozen, kerkuilen eten namelijk eerst meerdere muizen op alvorens een braakbal te produceren.

Info over de resultaten van deze avond. Jan Alewijn Dijkhuizen